

66 (1979) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1981 Nr. 76

A. TITEL

*Europees Verdrag inzake de bescherming van slachtdieren;
Straatsburg, 10 mei 1979*

B. TEKST**European Convention for the protection of animals for slaughter**

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that it is desirable to ensure the protection of animals which are to be slaughtered;

Considering that slaughter methods which as far as possible spare animals suffering and pain should be uniformly applied in their countries;

Considering that fear, distress, suffering and pain inflicted on an animal during slaughter may affect the quality of the meat,

Have agreed as follows:

CHAPTER I**GENERAL PRINCIPLES****Article 1**

1. This Convention shall apply to the movement, lairaging, restraint, stunning and slaughter of domestic solipeds, ruminants, pigs, rabbits and poultry.

2. For the purpose of this Convention:

Slaughterhouse: shall mean any premises under health control, intended for the professional slaughter of animals to produce meat for consumption or for any other reason;

Moving animals: shall mean unloading or driving them from unloading platforms or from stalls or pens at slaughterhouses to the premises or place where they are to be slaughtered;

Lairaging: shall mean keeping animals in stalls, pens or covered areas at slaughterhouses in order to give them the necessary attention (water, fodder, rest) before they are slaughtered;

Restraint: shall mean the application to an animal of any procedure in conformity with the provisions of this Convention designed to restrict its movements in order to facilitate stunning or slaughter;

Convention Européenne sur la protection des animaux d'abattage

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant qu'il est opportun d'assurer la protection des animaux destinés à l'abattage;

Considérant que les méthodes d'abattage épargnant aux animaux des souffrances et des douleurs dans la mesure du possible doivent être d'application uniforme dans leurs pays;

Considérant que la crainte, l'angoisse, les douleurs et les souffrances d'un animal lors de l'abattage risquent d'influencer la qualité de la viande,

Sont convenus de ce qui suit:

CHAPITRE I

PRINCIPES GENERAUX

Article I

1. La présente Convention s'applique à l'acheminement, à l'hébergement, à l'immobilisation, à l'étourdissement et à l'abattage des animaux domestiques appartenant aux espèces suivantes: solipèdes, ruminants, porcins, lapins et volailles.

2. Au sens de la présente Convention, on entend par:

Abattoir: Tout établissement ou installation sous contrôle sanitaire, conçu pour la réalisation des opérations professionnelles d'abattage d'animaux en vue d'obtenir des denrées destinées à la consommation publique ou de mise à mort d'animaux pour tout autre motif;

Acheminement: Le fait de décharger ou de conduire un animal des quais de débarquement, ou des locaux de stabulation ou des parcs de l'abattoir jusqu'aux locaux ou emplacements d'abattage;

Hébergement: Le fait de détenir un animal pour lui prodiguer les soins nécessaires avant son abattage (abreuvement, nourriture, repos) dans les locaux de stabulation, les parcs ou les emplacements couverts de l'abattoir;

Immobilisation: L'application à un animal de tout procédé conforme aux dispositions de la présente Convention pour limiter ses mouvements en vue de faciliter l'étourdissement ou l'abattage;

Stunning: shall mean any process in conformity with the provisions of this Convention, which when applied to an animal induces a state of insensibility which lasts until it is dead, thus sparing it in any event any avoidable suffering;

Slaughter: shall mean causing the death of an animal after restraint, stunning and bleeding with the exceptions provided for in Chapter III of this Convention.

Article 2

1. Each Contracting Party shall take the necessary steps to ensure the implementation of the provisions of this Convention.

2. Nothing in this Convention shall, however, prevent Contracting Parties from adopting more stringent rules to protect animals.

3. Each Contracting Party shall ensure that the design, construction and facilities of slaughterhouses and their operation shall be such as to ensure that the appropriate conditions provided for in this Convention are complied with in order to spare animals any avoidable excitement, pain or suffering.

4. For slaughtering outside or inside slaughterhouses each Contracting Party shall ensure that the animals are spared any avoidable pain or suffering.

CHAPTER II

DELIVERY OF ANIMALS TO SLAUGHTERHOUSES AND THEIR LAIRAGING UNTIL THEY ARE SLAUGHTERED

Article 3

1. Animals shall be unloaded as soon as possible. While waiting in the means of transport they shall be protected from extremes of weather and provided with adequate ventilation.

2. The personnel responsible for moving and lairaging such animals shall have the knowledge and skills required and shall comply with the requirements set out in this Convention.

Étourdissement: Tout procédé conforme aux dispositions de la présente Convention qui, lorsqu'il est appliqué à un animal le plonge dans un état d'inconscience où il est maintenu jusqu'à l'intervention de la mort. Lors de l'étourdissement, il faut exclure en tout état de cause toute souffrance évitable aux animaux;

Abattage: Le fait de mettre à mort un animal après immobilisation, étourdissement et saignée sauf exceptions prévues au Chapitre III de la présente Convention.

Article 2

1. Chaque Partie Contractante prend les mesures nécessaires afin d'assurer l'application effective des dispositions de la présente Convention.

2. Aucune disposition de la présente Convention ne portera atteinte à la faculté des Parties Contractantes d'adopter des règles plus strictes visant la protection des animaux.

3. Chaque Partie Contractante veille à ce que la conception, la construction et les aménagements des abattoirs ainsi que leur fonctionnement assurent les conditions appropriées prévues par la présente Convention afin d'éviter, dans toute la mesure du possible, de provoquer des excitations, des douleurs ou des souffrances aux animaux.

4. Chaque Partie Contractante veille à épargner aux animaux abattus dans les abattoirs ou hors de ceux-ci toute douleur ou souffrance évitable.

CHAPITRE II

LIVRAISON DES ANIMAUX AUX ABATTOIRS ET HEBERGEMENT DE CEUX-CI JUSQU'A LEUR ABATTAGE

Article 3

1. Les animaux doivent être déchargés aussitôt que possible. Pendant les attentes dans les moyens de transport, ils doivent être à l'abri d'influences climatiques extrêmes et bénéficier d'une aération appropriée.

2. Le personnel commis à l'acheminement et à l'hébergement des animaux doit avoir les connaissances et capacités requises et respecter les exigences énoncées dans la présente Convention.

Section I

The moving of animals within the precincts of slaughterhouses

Article 4

1. The animals shall be unloaded and moved with care.
2. Suitable equipment such as bridges, ramps, or gangways, shall be used for unloading animals. The equipment shall be constructed with flooring which will permit a proper foothold and, if necessary, shall be provided with lateral protection. Bridges, ramps and gangways shall have the minimum possible incline.
3. The animals shall not be frightened or excited. In any event care must be taken to ensure that animals are not overturned on bridges, ramps or gangways and that they cannot fall from them. In particular animals shall not be lifted by the head, feet or tail in a manner which will cause them pain or suffering.
4. When necessary, animals shall be led individually. Corridors along which they are moved must be so designed that they cannot injure themselves.

Article 5

1. When animals are moved their gregarious tendencies shall be exploited. Instruments shall be used solely to guide them and must only be used for short periods. In particular, they shall not be struck on, nor shall pressure be applied to, any particularly sensitive part of the body. Electric shocks may be used for bovine animals and pigs only, provided that the shocks last no more than two seconds, are adequately spaced out and the animals have room to move; such shocks shall be applied only to appropriate muscles.
2. Animals' tails shall not be crushed, twisted or broken and their eyes shall not be grasped. Blows and kicks shall not be inflicted.
3. Cages, baskets or crates in which animals are transported shall be handled with care. They shall not be thrown to the ground or knocked over.
4. Animals delivered in cages, baskets or crates with flexible or perforated bottoms shall be unloaded with particular care in order to avoid injuring the animals' extremities. Where appropriate they shall be unloaded individually.

Section I

Acheminement des animaux dans l'enceinte des abattoirs

Article 4

1. Les animaux doivent être déchargés et acheminés avec ménagement.

2. Un équipement approprié tel que ponts, rampes ou passerelles doit être utilisé pour le déchargement des animaux. Cet équipement doit être pourvu d'un plancher non glissant et, si nécessaire, d'une protection latérale. Les ponts, rampes et passerelles doivent être aussi peu inclinés que possible.

3. Les animaux ne doivent être ni apeurés ni excités. Il faut en tout cas veiller à ce que les animaux ne soient pas versés et ne puissent pas tomber des ponts, rampes ou passerelles. Il est en particulier interdit de soulever les animaux par la tête, par les pattes ou par la queue d'une manière qui leur cause des douleurs ou des souffrances.

4. Si nécessaire, les animaux doivent être menés individuellement; s'ils sont déplacés en empruntant des couloirs, ceux-ci doivent être conçus de façon que les animaux ne puissent pas se blesser.

Article 5

1. Les animaux doivent être déplacés en utilisant leur nature grégaire. Les instruments destinés à diriger les animaux ne doivent être utilisés qu'à cette fin et seulement pendant de courts moments. Il est notamment interdit de frapper les animaux sur des parties du corps particulièrement sensibles ou de les pousser en touchant de telles parties. Les appareils à décharge électrique ne peuvent être utilisés que pour les bovins et les porcins, à condition que les décharges ne durent pas plus de deux secondes, qu'elles soient suffisamment espacées et que les animaux disposent de l'espace nécessaire pour se déplacer; les décharges ne doivent être appliquées que sur la musculature appropriée.

2. Il est interdit d'écraser, de tordre, voire de casser la queue des animaux ou de les saisir aux yeux. Les coups appliqués sans ménagement, notamment les coups de pied, sont interdits.

3. Les cages, paniers ou caissons contenant des animaux doivent être manipulés avec ménagement; il est interdit de les lancer à terre ou de les renverser.

4. Les animaux livrés dans des cages, paniers ou caissons à fond perforé ou souple doivent être déchargés avec un soin particulier pour éviter que les extrémités des animaux ne soient blessées. Le cas échéant, les animaux doivent être déchargés individuellement.

Article 6

1. Animals shall not be taken to the place of slaughter unless they can be slaughtered immediately.

2. Animals which are not slaughtered immediately on arrival shall be lairaged.

Section II

Lairaging

Article 7

1. Animals shall be protected from unfavourable climatic conditions. Slaughterhouses shall be equipped with a sufficient number of stalls and pens for lairaging of the animals with protection from the effects of adverse weather.

2. The floor of areas where animals are unloaded, moved, kept waiting or temporarily based, shall not be slippery. It shall be such that it can be cleaned, disinfected and thoroughly drained of liquids.

3. Slaughterhouses shall have covered areas with feeding and drinking troughs and arrangements for tying up animals.

4. Animals which must spend the night at the slaughterhouse shall be so housed and, when appropriate, tied up in such a way that they may lie down.

5. Animals naturally hostile to each other on account of their species, sex, age or origin shall be separated from each other.

6. Animals which have been transported in cages, baskets or crates shall be slaughtered as soon as possible; otherwise they shall be watered and fed in accordance with the provisions of Article 8.

7. If animals have been subjected to high temperatures in humid weather, they shall be cooled.

8. Where climatic conditions make it necessary (e.g. high humidity, low temperatures), animals shall be placed in well-ventilated accommodation. During foddering the stalls shall be adequately lit.

Article 6

1. Les animaux ne doivent être acheminés vers les locaux d'abattage que si leur abattage peut y être pratiqué aussitôt.

2. Si les animaux ne sont pas abattus immédiatement après leur arrivée, ils doivent être hébergés.

Section II

Hébergement des animaux

Article 7

1. Les animaux doivent être gardés à l'abri des influences météorologiques ou climatiques défavorables. Les abattoirs doivent disposer d'installations suffisantes pour la stabulation ou le parcage des animaux comportant une protection contre les intempéries.

2. Le sol des lieux de déchargement, de passage, de stationnement ou d'hébergement des animaux ne doit pas être glissant. Il doit pouvoir être nettoyé et désinfecté et permettre l'écoulement total des liquides.

3. Les abattoirs doivent disposer d'emplacements couverts comportant des dispositifs d'attache avec mangeoires et abreuvoirs.

4. Si des animaux sont obligés de passer la nuit à l'abattoir, ils doivent être hébergés et si nécessaire attachés, en leur ménageant la possibilité de se coucher.

5. Les animaux naturellement hostiles entre eux en raison de leur espèce, de leur sexe, de leur âge ou de leur origine doivent être séparés.

6. Si les animaux ont été transportés dans des cages, paniers ou caissons, ils doivent être abattus aussitôt que possible; sinon ils doivent recevoir abreuvement et nourriture, conformément aux dispositions de l'article 8.

7. Si les animaux ont été soumis à des températures élevées par temps humide, il faut veiller à leur rafraîchissement.

8. Lorsque les conditions climatiques l'exigent (par exemple forte humidité, basses températures), les animaux doivent être mis en stabulation. Les étables doivent être aérées. Pendant l'affouragement, les étables doivent être suffisamment éclairées.

Section III

Care

Article 8

1. Unless they are conducted as soon as possible to the place of slaughter, animals shall be offered water on arrival in the slaughterhouse.

2. With the exception of animals to be slaughtered within twelve hours of their arrival, they shall subsequently be given moderate quantities of food and water at appropriate intervals.

3. Where animals are not tied up, feeding receptacles shall be provided which will permit the animals to feed undisturbed.

Article 9

1. The condition and state of health of the animals shall be inspected at least every morning and evening.

2. Sick, weak or injured animals shall be slaughtered immediately. If this is not possible, they shall be separated in order to be slaughtered as soon as possible.

Section IV

Other provisions

Article 10

In respect of reindeer, each Contracting Party may authorise derogations from the provisions of Chapter II of this Convention.

Article 11

Each Contracting Party may prescribe that the provisions of Chapter II of this Convention shall be applied *mutatis mutandis* to moving and lairaging of animals outside slaughterhouses.

CHAPTER III

SLAUGHTERING

Article 12

Animals shall be restrained where necessary immediately before

Section III

Soins aux animaux

Article 8

1. De l'eau doit être mise à la disposition des animaux, à moins qu'ils ne soient conduits dans les locaux d'abattage aussitôt que possible.

2. A l'exception de ceux qui seront abattus dans les douze heures qui suivent leur arrivée, les animaux doivent être modérément affouragés et abreuvés à intervalles appropriés.

3. Si les animaux ne sont pas à l'attache, ils doivent disposer de mangeoires leur permettant de s'alimenter sans perturbation.

Article 9

1. La condition et l'état de santé des animaux doivent faire l'objet d'une inspection au moins chaque matin et chaque soir.

2. Les animaux malades, affaiblis ou blessés doivent être immédiatement abattus. Si l'abattage immédiat n'est pas possible, ils doivent être séparés en vue d'être abattus.

Section IV

Autres dispositions

Article 10

Chaque Partie Contractante peut autoriser des dérogations aux dispositions du Chapitre II de la présente Convention pour ce qui concerne les rennes.

Article 11

Chaque Partie Contractante peut prévoir que les dispositions du Chapitre II de la présente Convention s'appliquent *mutatis mutandis* à la livraison et l'hébergement des animaux hors des abattoirs.

CHAPITRE III

ABATTAGE DES ANIMAUX

Article 12

Les animaux doivent être immobilisés immédiatement avant leur

slaughtering and, with the exceptions set out in Article 17, shall be stunned by an appropriate method.

Article 13

In the case of the ritual slaughter of animals of the bovine species, they shall be restrained before slaughter by mechanical means designed to spare them all avoidable pain, suffering, agitation, injury or contusions.

Article 14

No means of restraint causing avoidable suffering shall be used; animals' hind legs shall not be tied nor shall they be suspended before stunning or, in the case of ritual slaughter, before the end of bleeding. Poultry and rabbits may, however, be suspended for slaughtering provided that stunning takes place directly after suspension.

Article 15

Other slaughter operations than those mentioned in Article 1, paragraph 2 may commence only after the animal's death.

Article 16

1. The stunning methods authorised by each Contracting Party shall bring animals into a state of insensibility which lasts until they are slaughtered, thus sparing them in any event all avoidable suffering.

2. Use of the puntilla, hammer or pole-axe shall be prohibited.

3. In the case of solipeds, ruminants and pigs, only the following stunning methods shall be permitted:

- mechanical means employing instruments which administer a blow or penetrate at the level of the brain;
- electro-narcosis;
- gas anaesthesia.

4. Each Contracting Party may authorise derogations from the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article in the case of slaughter of an animal at the place where it was reared by the producer for his personal consumption.

abattage si cela s'avère nécessaire et, sauf exceptions prévues à l'article 17, étourdis selon les procédés appropriés.

Article 13

Dans le cas d'abattage rituel, l'immobilisation des animaux de l'espèce bovine avant abattage avec un procédé mécanique ayant pour but d'éviter toutes douleurs, souffrances et excitations ainsi que toutes blessures ou contusions aux animaux est obligatoire.

Article 14

Il est interdit d'utiliser des moyens de contention causant des souffrances évitables, de lier les membres postérieurs des animaux ou de les suspendre avant l'étourdissement et, dans le cas d'abattage rituel, avant la fin de la saignée. Toutefois, l'interdiction de suspendre les animaux ne s'applique pas à l'abattage des volailles et des lapins à condition que la suspension précède immédiatement l'étourdissement.

Article 15

Les opérations d'abattage autres que celles visées au paragraphe 2 de l'article 1 ne peuvent être commencées qu'après la mort de l'animal.

Article 16

1. Les procédés d'étourdissement autorisés par les Parties Contractantes doivent plonger l'animal dans un état d'inconscience où il est maintenu jusqu'à l'abattage, lui épargnant en tout état de cause toute souffrance évitable.

2. L'utilisation de la puntilla, de la masse et du merlin est interdite.

3. Pour les solipèdes, ruminants et porcins, les seuls procédés d'étourdissement autorisés sont les suivants:

– moyens mécaniques par utilisation d'un instrument avec percussion ou perforation au niveau du cerveau;

– électronarcose;

– anesthésie au gaz.

4. Chaque Partie Contractante peut autoriser des dérogations aux dispositions des paragraphes 2 et 3 du présent article en cas d'abattage d'un animal par l'exploitant pour sa propre consommation à l'endroit où l'animal se trouve.

Article 17

1. Each Contracting Party may authorise derogations from the provisions concerning prior stunning in the following cases:

- slaughtering in accordance with religious rituals;
- emergency slaughtering when stunning is not possible;

- slaughtering of poultry and rabbits by authorised methods causing instantaneous death;
- killing of animal for the purpose of health control where special reasons make this necessary.

2. Each Contracting Party availing itself of the provisions of paragraph 1 of this Article shall, however, ensure that at the time of such slaughter or killing the animals are spared any avoidable pain or suffering.

Article 18

1. Each Contracting Party shall make certain of the skill of persons who are professionally engaged in the restraint, stunning and slaughter of animals.

2. Each Contracting Party shall ensure that the instruments, apparatus or installations necessary for the restraint and stunning of animals comply with the requirements of the Convention.

Article 19

Each Contracting Party permitting slaughter in accordance with religious ritual shall ensure, when it does not itself issue the necessary authorisations, that animal sacrificers are duly authorised by the religious bodies concerned.

CHAPTER IV

FINAL PROVISIONS

Article 20

1. This Convention shall be open to signature by the member States of the Council of Europe and by the European Economic Community. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 17

1. Chaque Partie Contractante peut autoriser des dérogations aux dispositions relatives à l'étourdissement préalable dans les cas suivants:

- abattages selon des rites religieux;
- abattages d'extrême urgence lorsque l'étourdissement n'est pas possible;
- abattages de volailles et de lapins selon des procédés agréés provoquant une mort instantanée des animaux;
- mise à mort d'animaux pour des raisons de police sanitaire, si des raisons particulières l'exigent.

2. Toute Partie Contractante qui fera usage des dérogations prévues au paragraphe 1 du présent article devra toutefois veiller à ce que lors de tels abattages ou mises à mort, toute douleur ou souffrance évitable soit épargnée aux animaux.

Article 18

1. Chaque Partie Contractante s'assure de l'aptitude des personnes procédant professionnellement à l'immobilisation, à l'étourdissement et à l'abattage des animaux.

2. Chaque Partie Contractante veille à ce que les instruments, appareils ou installations nécessaires à l'immobilisation des animaux et à leur étourdissement répondent aux exigences de la Convention.

Article 19

Chaque Partie Contractante qui autorise les abattages selon des rites religieux doit s'assurer de l'habilitation des sacrificateurs par des organismes religieux dans la mesure où elle ne délivre pas elle-même les autorisations nécessaires.

CHAPITRE IV

DISPOSITIONS FINALES

Article 20

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe ainsi qu'à celle de la Communauté Economique Européenne. Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. This Convention shall enter into force six months after the date of the deposit of the fourth instrument of ratification, acceptance or approval by a member State of the Council of Europe.

3. In respect of a signatory party ratifying, accepting or approving after the date referred to in paragraph 2 of this Article, the Convention shall come into force six months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 21

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, upon such terms and conditions as it deems appropriate, invite any non-member State to accede thereto.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect six months after the date of its deposit.

Article 22

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Convention to any other territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn by means of a notification addressed to the Secretary General. Such withdrawals shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification.

Article 23

1. Any Contracting Party may, insofar as it is concerned, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification.

2. La présente Convention entrera en vigueur six mois après la date du dépôt du quatrième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation d'un Etat membre du Conseil de l'Europe.

3. Elle entrera en vigueur à l'égard de toute Partie signataire qui la ratifiera, l'acceptera ou l'approuvera après la date visée au paragraphe 2 du présent article, six mois après la date du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 21

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter, selon les modalités qu'il jugera opportunes, tout Etat non membre du Conseil de l'Europe à adhérer à la présente Convention.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet six mois après la date de son dépôt.

Article 22

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, ou à tout autre moment par la suite, étendre l'application de la présente Convention, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à tout autre territoire désigné dans la déclaration et dont il assure les relations internationales ou pour lequel il est habilité à stipuler.

3. Toute déclaration faite en vertu du paragraphe précédent pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 23

1. Toute Partie Contractante pourra, en ce qui la concerne, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 24

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any Contracting Party not a member of the Council of:

- a. any signature;
- b. any deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 20 and 21 thereof;
- d. any declaration received in pursuance of the provisions of Article 22, paragraph 2;
- e. any notification received in pursuance of the provisions of Article 22, paragraph 3;
- f. any notification received in pursuance of the provisions of Article 23 and the date on which denunciation takes effect.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Strasbourg, this 10th day of May 1979, in English and in French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding Parties.

Het Verdrag is ondertekend voor de volgende Staten:

België	10 mei 1979
de Bondsrepubliek Duitsland	10 mei 1979
Frankrijk	10 mei 1979
Luxemburg	10 mei 1979
het Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord-Ierland	10 mei 1979
Zwitserland	10 mei 1979
Denemarken	20 juni 1979
Zweden	28 november 1979
Portugal	18 december 1979
Italië	19 februari 1980
Ierland	6 oktober 1980
het Koninkrijk der Nederlanden	25 februari 1981

Article 24

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et à toute Partie Contractante non membre de Conseil:

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 20 et 21;
- d. toute déclaration reçue en application des dispositions du paragraphe 2 de l'article 22;
- e. toute notification reçue en application des dispositions du paragraphe 3 de l'article 22;
- f. toute notification reçue en application des dispositions de l'article 23 et de la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à Strasbourg, le 10 mai 1979, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacune des Parties signataires et adhérentes.

C. VERTALING**Europees Verdrag inzake de bescherming van slachtdieren**

De Lid-Staten van de Raad van Europa, die dit Verdrag hebben ondertekend,

Overwegende dat het wenselijk is te zorgen voor de bescherming van dieren die zijn bestemd voor de slacht;

Overwegende dat slachtmethoden waarbij de dieren zoveel mogelijk lijden en pijn worden bespaard, op uniforme wijze in hun landen moeten worden toegepast;

Overwegende dat vrees, angst, pijn en lijden van een dier bij het slachten van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van het vlees,

Zijn overeengekomen als volgt:

HOOFDSTUK I**ALGEMENE BEGINSELEN****Artikel 1**

1. Dit Verdrag is van toepassing op het verplaatsen, onderbrengen, fixeren, bedwelmen en slachten van huisdieren, behorende tot de volgende soorten: eenhoevigen, herkauwers, varkens, konijnen en gevogelte.

2. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder:

Slachthuis: Elke plaats die onder sanitaire controle staat en die is bestemd voor het beroepsmatig slachten van dieren voor het verkrijgen van vlees bestemd voor menselijke consumptie of voor het doden van dieren om andere redenen;

Verplaatsen: Het uitladen van dieren of het drijven van deze dieren van de losplaatsen, of van de stallen of hokken behorende bij het slachthuis naar de ruimten of plaatsen waar zij zullen worden geslacht;

Onderbrengen: Het houden en het op passende wijze verzorgen (water, voedsel, rust) van dieren in stallen, hokken of overdekte plaatsen bij het slachthuis voordat zij worden geslacht;

Fixeren: Het toepassen op een dier van iedere methode die in overeenstemming is met de bepalingen van dit Verdrag en die erop is gericht de bewegingen van het dier te beperken ten einde het bedwelmen en het slachten te vergemakkelijken;

Bedwelmen: Iedere methode die in overeenstemming is met de bepalingen van dit Verdrag die, bij toepassing op een dier, dit dier in een staat

van bewusteloosheid brengt die aanhoudt tot het intreden van de dood. Bij het bedwelmen moet in ieder geval elk onnodig lijden van de dieren worden vermeden;

Slachten: Het doden van een dier na het kluisteren, bedwelmen en verbloeden, behoudens de uitzonderingen, bedoeld in hoofdstuk III van dit Verdrag.

Artikel 2

1. Iedere Verdragsluitende Partij neemt de maatregelen die nodig zijn voor een doeltreffende toepassing van de bepalingen van dit Verdrag.

2. Geen enkele bepaling van dit Verdrag belet de Verdragsluitende Partijen strengere voorschriften voor de bescherming van dieren in te voeren.

3. Iedere Verdragsluitende Partij zorgt ervoor dat het ontwerp, de bouw en de inrichting van de slachthuizen en het gebruik daarvan zodanig zijn dat overeenkomstig het bepaalde in dit Verdrag, de voorwaarden worden geschapen om opwinding, pijn en lijden van de dieren zoveel mogelijk te voorkomen.

4. Iedere Verdragsluitende Partij zorgt ervoor dat de dieren die in of buiten de slachthuizen worden geslacht, elke onnodige pijn of elk onnodig lijden wordt bespaard.

HOOFDSTUK II

HET AFLEVEREN VAN DE DIEREN OP DE SLACHTHUIZEN EN HET ONDERBRENGEN VAN DE DIEREN TOTDAT ZE WORDEN GESLACHT

Artikel 3

1. De dieren moeten zo spoedig mogelijk worden uitgeladen. Wanneer de dieren in de transportmiddelen moeten wachten, moeten zij beschermd zijn tegen extreme weersomstandigheden en moeten zij voldoende toevoer van verse lucht krijgen.

2. Het personeel dat is belast met het verplaatsen en onderbrengen van de dieren, moet de vereiste kennis en vaardigheden bezitten en voldoen aan de in dit Verdrag vermelde eisen.

Afdeling I

Het verplaatsen van de dieren binnen het slachthuisterrein

Artikel 4

1. Bij het uitladen en verplaatsen van de dieren dient zorgvuldig te werk te worden gegaan.

2. Voor het uitladen van de dieren moeten geschikte voorzieningen zoals bruggen, vlonders of loopplanken, worden gebruikt. Deze voorzieningen moeten een stroef loopvlak hebben en zonodig een bescherming aan de zijkanten. De bruggen, vlonders en loopplanken moeten zo weinig mogelijk hellen.

3. De dieren mogen niet worden bang gemaakt of opgewonden. Er dient in ieder geval voor te worden gezorgd dat de dieren niet omvallen en niet van de bruggen, vlonders of loopplanken afvallen. Het is verboden de dieren op te tillen aan de kop, de poten of de staart op een manier die bij hen pijn of lijden veroorzaakt.

4. Indien nodig moeten de dieren afzonderlijk worden verplaatst; indien de dieren door gangen moeten worden geleid, moeten deze gangen zo zijn geconstrueerd dat de dieren zich niet kunnen verwonden.

Artikel 5

1. Bij het verplaatsen van de dieren moet gebruik worden gemaakt van hun kuddeinstinct. Instrumenten bestemd om de dieren in een bepaalde richting te drijven, mogen alleen met dat doel worden gebruikt en uitsluitend voor korte ogenblikken. Het is met name verboden de dieren te slaan op of druk uit te oefenen op lichaamsdelen die bijzonder gevoelig zijn. Elektrische schokken mogen alleen worden toegepast bij runderen en varkens en mits de schokken niet langer dan twee seconden duren, er tussen de verschillende schokken voldoende tijdruimte wordt gelaten en de dieren over de nodige bewegingsvrijheid beschikken; de elektrische schokken mogen alleen worden toegepast op spieren die daarvoor geschikt zijn.

2. Het is verboden de staart van de dieren te verbrijzelen, om te draaien of te breken; ook is het verboden de dieren in de ogen te grijpen. Slaan en schoppen is niet toegestaan.

3. Kooien, manden of kisten waarin zich dieren bevinden, moeten zorgvuldig worden behandeld en mogen niet op de grond gegooid of gekanteld worden.

4. Dieren die worden afgeleverd in kooien, manden of kisten waarvan de bodem geperforeerd of buigzaam is, moeten bijzonder voorzichtig worden uitgeladen om te voorkomen dat de extremiteiten van de dieren

worden verwond. Desnoods moeten de dieren afzonderlijk worden uitgeladen.

Artikel 6

1. De dieren mogen alleen naar de slachtruimten worden overgebracht indien zij onmiddellijk kunnen worden geslacht.
2. Indien de dieren niet onmiddellijk na hun aankomst worden geslacht, moeten zij worden ondergebracht.

Afdeling II

Het onderbrengen

Artikel 7

1. De dieren moeten worden beschermd tegen ongunstige weersomstandigheden. De slachthuizen moeten beschikken over voldoende stallen en hokken om de dieren te beschermen tegen slechte weersomstandigheden.

2. De vloer van de plaatsen waar de dieren worden uitgeladen, waarover zij worden verplaatst, waar zij moeten wachten of waar zij worden ondergebracht, mag niet glad zijn en moet kunnen worden gereinigd en gedesinfecteerd en vloeistoffen moeten volledig kunnen worden afgevoerd.

3. De slachthuizen moeten over overdekte ruimten beschikken met voer- en drinkbakken en voorzieningen voor het vastbinden van de dieren.

4. Dieren die de nacht in het slachthuis moeten doorbrengen, moeten worden ondergebracht en, indien nodig, worden vastgebonden op zodanige wijze dat zij kunnen gaan liggen.

5. Dieren die zich vanwege hun soort, geslacht, leeftijd of herkomst van nature onderling vijandig gedragen, moeten gescheiden worden gehouden.

6. Dieren die zijn vervoerd in kooien, manden of kisten, moeten zo spoedig mogelijk worden geslacht; zo niet dan moeten zij worden gedrenkt en gevoederd, overeenkomstig het bepaalde in artikel 8.

7. Indien de dieren zijn blootgesteld aan hoge temperaturen bij vochtig weer, moet er voor afkoeling worden gezorgd.

8. Wanneer de weersomstandigheden zulks vereisen (bijvoorbeeld bij grote vochtigheid, lage temperaturen), moeten de dieren worden gestald. De stallen moeten zijn voorzien van goede ventilatie. Tijdens het voeren, moeten de stallen voldoende verlicht zijn.

Afdeling III

Verzorging

Artikel 8

1. De dieren moeten kunnen beschikken over water, tenzij zij zo spoedig mogelijk naar de slachtruimten worden gebracht.

2. Met uitzondering van dieren die worden geslacht binnen twaalf uur na aankomst, moeten de dieren matig en met passende tussenpozen worden gevoederd en gedrenkt.

3. Indien de dieren niet worden vastgebonden, moeten zij beschikken over voerbakken die het hun mogelijk maken ongestoord hun voer op te eten.

Artikel 9

1. De gezondheidstoestand van de dieren moet ten minste iedere ochtend en iedere avond worden gecontroleerd.

2. Zieke, verzwakte of gewonde dieren moeten onmiddellijk worden geslacht. Indien dit niet mogelijk is, moeten zij worden afgezonderd om zo spoedig mogelijk te worden geslacht.

Afdeling IV

Overige bepalingen

Artikel 10

Ten aanzien van rendieren kan iedere Verdragsluitende Partij afwijkingen toestaan van de bepalingen van hoofdstuk II van dit Verdrag.

Artikel 11

Iedere Verdragsluitende Partij kan bepalen dat de bepalingen van hoofdstuk II van dit Verdrag mutatis mutandis van toepassing zijn op het verplaatsen en het onderbrengen van dieren buiten de slachthuizen.

HOOFDSTUK III

HET SLACHTEN

Artikel 12

De dieren moeten vlak voordat zij worden geslacht, zo nodig worden

gefixeerd en, behoudens in de gevallen bedoeld in artikel 17, volgens een passende methode worden bedwelmd.

Artikel 13

Bij het rituele slachten, moeten de runderen, voordat zij worden geslacht, worden gefixeerd met een toestel waarmee alle pijn, lijden en opwinding alsmede alle verwondingen of kneuzingen kunnen worden voorkomen.

Artikel 14

Het is verboden voor het fixeren van de dieren middelen te gebruiken die onnodig lijden veroorzaken, de achterpoten van de dieren vast te binden of de dieren op te hangen voordat zij worden bedwelmd dan wel in het geval van het rituele slachten, voordat het dier is verbloed. Het verbod om dieren op te hangen, geldt evenwel niet voor het slachten van gevogelte en konijnen, mits de bedwelming geschiedt onmiddellijk nadat zij zijn opgehangen.

Artikel 15

Met slachthandelingen anders dan die bedoeld in het tweede lid van artikel 1, mag eerst een begin worden gemaakt nadat het dier dood is.

Artikel 16

1. De door de Verdragsluitende Partijen toegestane methoden voor het bedwelmen, moeten het dier brengen in een staat van bewusteloosheid die aanhoudt totdat het wordt geslacht, en wel zodanig dat daarbij het dier in ieder geval ieder onnodig lijden wordt bespaard.

2. Het gebruik van de puntilla, de hamer of de slachtbijl is verboden.

3. Voor eenhoevigen, herkauwers en varkens zijn alleen de volgende methoden voor het bedwelmen toegestaan:

– toepassing van een instrument waarmee ter hoogte van de hersenen een slag wordt toegebracht of dat ter hoogte van de hersenen binnendringt;

– elektrische bedwelming;

– bedwelming door middel van gas.

4. Iedere Verdragsluitende Partij kan van het bepaalde in het tweede en derde lid van dit artikel afwijkingen toestaan voor het slachten van een door de veehouder ter plaatse voor zijn persoonlijk gebruik opgefokt dier.

Artikel 17

1. Iedere Verdragsluitende Partij kan van de bepalingen betreffende het van tevoren bedwelmen afwijkingen toestaan in de volgende gevallen:

- bij het slachten volgens religieuze riten;
- bij noodslachting wanneer bedwelming niet mogelijk is;
- bij het slachten van gevogelte en konijnen volgens erkende methoden waarbij de dood onmiddellijk intreedt;
- bij het doden van dieren uit hygiënische overwegingen, indien bijzondere redenen zulks vereisen.

2. Iedere Verdragsluitende Partij die gebruik maakt van de afwijkingen bedoeld in het eerste lid van dit artikel, moet er evenwel op toezien dat bij het slachten of doden de dieren elke onnodige pijn of elk onnodig lijden wordt bespaard.

Artikel 18

1. Iedere Verdragsluitende Partij vergewist zich van de vaardigheden van de personen die beroepshalve dieren kluisteren, bedwelmen en slachten.

2. Iedere Verdragsluitende Partij zorgt ervoor dat de instrumenten, apparaten of installaties die nodig zijn voor fixeren en bedwelmen, voldoen aan de eisen van dit Verdrag.

Artikel 19

Iedere Verdragsluitende Partij die het slachten volgens religieuze riten toestaat, moet - voor zover zij zelf niet de vereiste goedkeuringen afgeeft - ervoor zorgen dat de rituele slachters zijn erkend door de desbetreffende religieuze genootschappen.

HOOFDSTUK IV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 20

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de Lid-Staten van de Raad van Europa alsmede door de Europese Economische Gemeenschap. Het moet worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. Dit Verdrag treedt in werking zes maanden na de datum waarop de vierde akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van een Lid-Staat van de Raad van Europa is nedergelegd.

3. Ten aanzien van iedere ondergetekende Partij die het bekrachtigt, aanvaardt of goedkeurt na de datum, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, treedt het Verdrag in werking zes maanden na de datum van nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 21

1. Na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, op de wijze die het wenselijk acht, iedere Staat die geen lid is van de Raad, uitnodigen tot dit Verdrag toe te treden.

2. Toetreding geschiedt door nederlegging bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa van een akte van toetreding, die zes maanden na de datum van nederlegging van kracht wordt.

Artikel 22

1. Iedere Staat kan, bij de ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het gebied of de gebieden aanwijzen waarop dit Verdrag van toepassing is.

2. Iedere Staat kan, bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding of op elk later tijdstip, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot ieder ander in de verklaring aangewezen gebied waarvan hij de internationale betrekkingen behartigt of waarvoor hij bevoegd is verbintenissen aan te gaan.

3. Iedere afgelegde verklaring overeenkomstig het voorgaande lid kan, met betrekking tot elk in die verklaring aangewezen gebied, worden ingetrokken door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving. Deze intrekking wordt van kracht zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 23

1. Iedere Verdragsluitende Partij kan, wat haarzelf betreft, dit Verdrag opzeggen door een kennisgeving te richten aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. De opzegging wordt van kracht zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 24

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa geeft aan alle Lid-Staten van de Raad en aan iedere Verdragsluitende partij die geen lid van de Raad is, kennis van:

- a. iedere ondertekening;
- b. de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. iedere datum van inwerkingtreding van dit Verdrag overeenkomstig de artikelen 20 en 21 daarvan;
- d. iedere verklaring ontvangen overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid van artikel 22;
- e. iedere kennisgeving ontvangen overeenkomstig het bepaalde in het derde lid van artikel 22;
- f. iedere kennisgeving ontvangen overeenkomstig het bepaalde in artikel 23 en van de datum waarop de opzegging van kracht wordt.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te Straatsburg op 10 mei 1979, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk gezaghebbend, in één exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift toekomen aan alle Partijen die dit Verdrag hebben ondertekend of ertoe zijn toegetreden.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 18 van dit Tractatenblad)

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 60, tweede lid, van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal, alvorens te kunnen worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd.

E. BEKRACHTIGING

In overeenstemming met artikel 20, eerste lid, van het Verdrag hebben de volgende Staten een akte van bekrachtiging bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa nedergelegd:

Luxemburg	24 juli 1980
Denemarken ¹⁾	23 februari 1981

¹⁾ Onder de mededeling dat het Verdrag niet van toepassing is op Groenland en de Faeröer.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel 20, tweede lid, in werking treden zes maanden na de datum waarop de vierde akte van bekrachtiging aanvaarding of goedkeuring van een Lid-Staat van de Raad van Europa is nedergelegd.

J. GEGEVENS

Van het op 5 mei 1949 te Londen tot stand gekomen Statuut van de Raad van Europa is de tekst geplaatst in *Stb.* J 341. De Engelse en de Franse tekst van het Statuut zoals deze luiden na de tiende wijziging zijn geplaatst in *Trb.* 1975, 70. Zie voor het Statuut ook, laatstelijk, *Trb.* 1979, 40.

Van het op 25 maart 1957 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, naar welke Gemeenschap onder meer in artikel 20, eerste lid, van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, is de Nederlandse tekst geplaatst in *Trb.* 1957, 91; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1976, 78.

Uitgegeven de vierde mei 1981.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. VAN DER KLAUW